

Uitwendige en inwendige zending.

<https://hdl.handle.net/1874/355733>

gec.

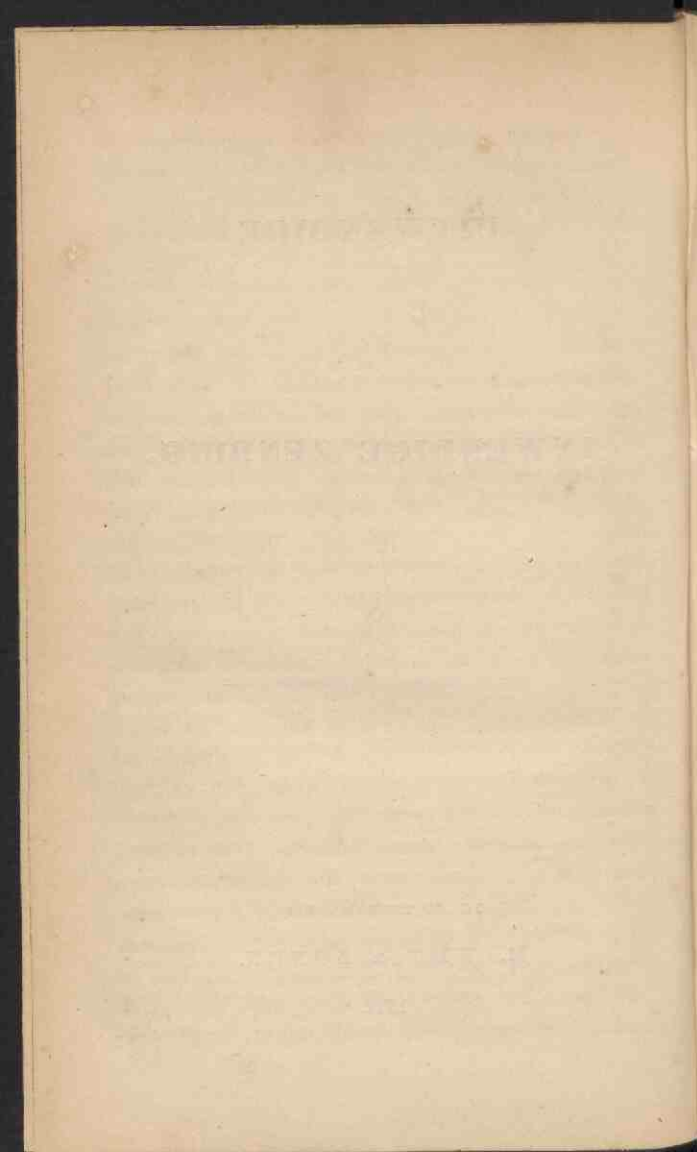
10

UITWENDIGE
EN
INWENDIGE ZENDING.

TE ROTTERDAM, BIJ
M. WIJT & ZONEN.

1852.

[104]

UITWENDIGE en INWENDIGE ZENDING.

Niets is gewoner dan tegen de *uitwendige zending*, dat is, tegen den arbeid tot uitbreiding van het evangelie onder de heidenen, als bezwaar te hooren aanvoeren, dat er rondom ons, in eigen vaderland en eigene gemeente nog zoo velen zijn, aan wier teregtbrenging en behoudenis men kan arbeiden. Wil men echter dan doen opmerken, dat het een het ander niet alleen niet buitensluit, maar zelfs uit den aard der zaak zamen vereenigd moet wezen, zoo ligt weder niets meer voor de hand dan de aandacht te vestigen op die vrienden en voorstanders der *uitwendige zending*, die te gelijker tijd boven anderen voor de *inwendige* hebben geijverd, dat is, die zich de belangen van onkundigen en laaggezonkenen in hun eigen land, in hunne eigene gemeente hebben aangetrokken. Als treffend voorbeeld van ijver voor die beide belangen zullen wij denzelfden SAMUËL MILLS leeren kennen, die ons reeds ten proeve was, wat één jongeling kan tot stand brengen.

In het jaar 1811 was MILLS met vijf zijner akademievrienden tot de predikdienst toegelaten.

Reeds in dit zelfde jaar begaf hij zich met zijnen vriend, den Predikant SCHEMERHORN, op eene groote binnenlandsche reis, die een onderzoek naar veler geestelijke behoeften ten doel had. De *Vereenigde Staten* van *Noord-Amerika*, die aan deze zijde der rivier *Mississippi* liggen, worden door het *Alleghany*-gebergte in twee groote deelen gescheiden. Aan het westelijke deel, aan gene zijde van dat gebergte, hadden de Christenen van *Amerika* zich tot hiertoe weinig laten gelegen liggen. Het genootschap, dat MILLS en zijn' vriend afvaardigde, verlangde, dat zij de geestelijke behoeften van hen, die er woonden, inzonderheid in hoeverre zij van Bijbels en leeraars voorzien waren, onderzoeken zouden, en omtrent een en ander naauwkeurig verslag geven.

MILLS doorwandelde nu, eerst met SCHEMERHORN en daarna met SMITH, de groote landstreken van *Pennsylvanië* en *Nieuw-York*, en later de landstreken der *Mississippi* tot *Nieuw-Orleans* toe. Zij besteedden aan deze togten, met eenige tusschenpozing, niet minder dan vier jaren. Laat ons iets hooren van al de bezwaren, waar zij bij de uitvoering dezer taak zich aan bloot stelden. In dit westelijke deel der *Vereenigde Staten* woonden vele planters, die er zich gevestigd hadden, als schapen, die geen herder hebben. Midden in het bosch vond men van tijd tot tijd een open plek. Daar stond

een blokhuis, en eenige grond er om henen was bebouwd; maar dan bevond men zich weder in het bosch. Men wist naauwelijks, wanneer men weder een menschelijk verblijf zou aantreffen. Steden en eigenlijke dorpen waren er nog zeer weinige; de meeste steden in het meer westelijke *Amerika* zijn nog zeer jong. Daarbij zwierven in de digte wouden scharen van *Indianen* rond, met pijl en boog, of ook wel met geweren gewapend. Wie er henentoog wist niet of hij moordenaars of wegwijzers naar de naastbijgelegene aanplanting in hen zou aantreffen. De gebaande wegen waren nog zeldzaam. Scherp moest men toezien of men ook hier en daar in het platgetreden gras een pad ontdekte. Bruggen vond men ook niet vele. Kwamen dus onze reizigers aan eene rivier, zoo zwommen zij er door heen met hunne paarden, of zij bouwden zich zelven eene brug, zoo goed zij konden. Zoo kwamen zij, bij voorbeeld, den 4^{den} Mei 1812 aan eene vrij groote rivier. Om die te paard door te zwemmen, daartoe was de stroom te sterk. Zij reden of gingen, zooals het zich best doen liet, langs den oever voort. Eindelijk zagen zij aan de overzijde drie of vier *Indianen*, die hunne goederen hadden laten liggen, en zelve de rivier waren overgezwommen, en eene brug wilden maken om hunne goederen over te brengen. Zij velden daar een' grooten boom, die in het water moest vallen. Dit gelukte; maar de stroom

sleepte hem mede. Met een' tweeden ging het evenzoo. MILLS en SCHEMERHORN moedigden hen aan om het met een' derden te beproeven. Deze bleef liggen. Nu velden zij aan hunne zijde ook een' boom, die gelukkig met zijne takken in die des anderen viel, en de brug was gereed. Zij klouterden er over henen, terwijl zij hunne paarden aan den teugel hielden, en die al zwemmende de overzijde bereikten. Hun nachtverblijf hielden zij meermalen in de open lucht, zoo mogelijk op een' kalen heuvel, opdat zij niet onvoorziens door wolven mogten worden aangevallen. Terwijl MILLS in zijne berigten van de gevaren, waaraan zij bloot stonden, zeldzaam gewaagt, zoo vermeldt hij toch eenmaal als ter loops, dat God hem genadig uit den muil van een' wolf had gered.

Welke berigten bragten nu de reizigers uit die verre en woeste streken mede? Hoogst-treurige. „Wij hebben deze landen doorwandeld,” zoo luidde het in hun verslag, „en wij hebben ze van alles ontbloot gevonden, zoodat hun geestelijke nood ons innig bedroefde. Van alle zijden hoorden wij ons toeroepen: „Komt over, en helpt ons!” Konden de Christenen, die kerk en school in hunne nabijheid hebben, waarvan zij dikwijls niet eens gebruik maken, zien wat wij zagen, wij vertrouwen, dan zouden er wel evangeliepredikers gevonden, en voor hun onderhoud gezorgd worden.” Hoort slechts

eenige voorbeelden: In de stad *Nieuw-Orleans* was in Maart van het jaar 1815 geen Bijbel in eenige taal te vinden, en voor geen' prijs te verkrijgen. In al de westelijke landen aan gene zijde van het *Alleghany*-gebergte had men bij naauwkeurig onderzoek 76,000 huisgezinnen gevonden, die geen' Bijbel hadden. Groot was ook het gebrek aan leeraars. Men telde toen in die westelijke landen omtrent een millioen inwoners, en van jaar tot jaar kwamen er scharen van vreemdelingen aan, die de bevolking vermeerderden. En toch vond men in deze onmetelijke landstreken naauwelijks honderd predikers, dat is éenen voor de tien duizend. En velen woonden zoo verspreid, dat zij levenslang geen' leeraar te zien kregen. *Maar hoe zouden zij hooren, zonder die hun predikten* (Rom. X: 14)? Daar werd een Europeesch heidendom geboren, zoo afgrijselijk als het oude heidendom maar kon wezen. Zelfs bij hen, die God verachten, regelen echter de zondagen het uitwendige leven, en somtijds is er bij hen toch eenig vragen naar behoudenis, eenige bezorgdheid voor het heil der ziel. Maar in deze wouden hoorde men zelfs op grooten afstand nooit eenige kerkklok, nooit eenig lofgezing. De zondag werd vergeten en alle dagen werden gelijk. Arbeiden, eten en drinken, geld bijeenbrengen, dat was het eenige, waarvoor men leefde. Werd er een kind geboren, de vader gaf het een' naam, en

er werd aan geen' doop gedacht; men vond er afstammelingen van Christenen van veertig jaren, die niet gedoopt waren. De ouders stierven en de kinderen dolven hun in den tuin een graf. Gelijk de bladeren in den herfst jaar op jaar van de boomen vallen, zoo zonken de menschen in de aarde. Dat zij Gods evenbeeld zijn, en meer beduiden dan een verwelkend blad, of een stervende vogel, werd bijna vergeten. Na verloop van eenige jaren ging een beambte der republiek van den eenen kolonist naar den anderen, telde de hoofden, en schreef die in het groote staatsregister; dat was alles.

Zoodra MILLS en SMITH naar huis waren teruggekeerd, maakten zij hunne droevige ervaringen bekend, en vroegen dringend om hulpe, opdat er in den nood voorzien wierd. En zij deden het niet vergeefs; zij vonden bij hun volk gehoor. Op den 5^{den} Mei 1816 werd het Bijbelgenootschap voor de Amerikaansche Vrijstaten opgericht, en MILLS had voor de inwendige zending wat groots tot stand gebragt.

Terstond daarna vinden wij hem weder voor Heidenen werkzaam. Hij gevoelde zich gedrongen om zich het heil der *Negers* aan te trekken. In het jaar 1816 werd er te *Nieuw-York* eene talrijke synode gehouden. Was MILLS als jongeling bij de synode te *Bradford* opgetreden, om voor de Heidenen in het gemeen werkzame liefde te vragen, nu bond hij der synode de

ellende der *Negers* op het harte. Konden er voor *Afrika* geen beter Zendelingen gevormd worden dan uit in *Amerika* bekeerde *Negers*, hij verlangde, dat eene kweekschool wierd opgerigt, waar men geloovige Negerjongelingen voor den zedingsarbeid zou opleiden. Den man, die nu vier jaren van zijn leven, met groote opoffering, aan het heil zijner landgenooten had toegewijd, kon men nu althans niet te gemoet voeren, dat eerst voor eigen volk en land gezorgd moest worden; er werd naar zijn wensch besloten: in *Philadelphia* zou eene Afrikaansche vrij-school gesticht worden. Zij is gesticht, en in het jaar 1819, alzoo drie jaren na het besluit der synode, telde de school reeds zeven zwarte kweekelingen, wier vorderingen in kennis en Christelijken wandel de schoonste verwachting opwekten, dat zij eens in hun vaderland als lichten schijnen zouden.

MILLS had in zijnen arbeid voor *Afrika* een' trouwen medgezel in een' *Neger*, met name PAUL COEFFI. In de diepste armoede geboren, was deze door zijn goed verstand en zijn voor alles goeds geopend hart tot veel welstand en aanzien geklommen. En het verlangen, om zijne broeders uit hun' diep gezonken toestand te redden, brandde in hem met Afrikaanschen gloed. Met zijn eigen schip en op zijne eigene kosten zeilde hij naar *Sierra Leone*, de Engelsche volkplanting van vrijgemaakte *Negers*, aan de westkust van *Afrika*. Van daar ging hij naar *Engeland* om

de bestuurders dier inrigting met zijn' raad te dienen. Van *Londen* keerde hij naar *Amerika* terug, en rustte zich toe tot een' nieuwen togt. Op dezen nam hij *veertig* van zijne zwarte broeders mede, die eene Christelijke volkplanting in het land zijner vaderen stichten zouden, waarvoor hij zelf *f* 8000 bijdroeg. In September 1817 ontsliep hij zalig. Toen *MILLS* van zijne krankheid hoorde, ijldde hij vijftig mijlen ver naar hem henen, en hij kwam juist nog vroeg genoeg om zijn' zwarten broeder en mede-arbeider de oogen te sluiten.

Reeds vóór *COEFFI*'s dood was er eene vereeniging tot stand gekomen, die zich ten doel stelde om vrijgelatene *Negers* uit *Amerika* naar het vaderland terug te brengen. Daar zou land voor hen worden gekocht, en onder de leiding van Christelijke mannen zouden zij er tot Christenen gevormd worden, die hunne vrijheid tot eere Gods konden gebruiken. De *Amerikanen* wilden slechts zoo lang over de volkplanting toezigt houden tot zij zich zelve kon besturen. Daartoe zouden nu vooraf wakkere en ervarene mannen de kust van *Afrika* bereizen, om eene goede plaats voor het doel op te zoeken. Deze gansche zaak werd aan *MILLS* toevertrouwd. Hij koos zich Professor *BURGES*, een' ouden vriend van *Afrika*, tot zijn' medgezel. In een' zoo roerenden en dringenden brief wekte hij hem op om met hem die taak te aanvaarden, dat de

man, in weerwil van zijne gezegende werkzaamheden, niet kon weigeren. Het verbond werd gesloten, en voor hunne onderzoekingsreis een termijn van twee jaren gesteld. Den 14 Nov. 1817 schreef MILLS een' lieven afscheidsbrief aan zijn ouden vader. Nu ging hij aan boord der *Electra*, en met deze op den 16 Nov. onder zeil, omtrent twee maanden na den dood van zijn' zwarten vriend COEFFI. Het was alsof hij de liefde tot de zwarten, die dezen vervulde, geheel van hem had geërfd. — Eerst ging de reis naar *Engeland*. Men wilde zich met de Engelschen, die aan de kust van *Sierra Leone* te *Freetown* reeds hunne slavenkolonie hadden, tot broederlijke samenwerking verbinden. Snel doorkruisten zij de Atlantische zee, en zij dachten hun doel reeds bereikt te hebben. Maar in het *Kanaal* overviel hen een hevige storm. Reeds zagen zij de rots voor zich, waartegen het schip naar menschen oordeel moest verbrijzeld worden. Reeds hadden zij op gebogen knieën aan den Heer zich toevertrouwd. Reeds was de kapitein met zijne beide zonen en een' matroos in eene boot gesprongen, en had, om zich en de zijnen te redden, de touwen gekapt; maar de branding had hen verslonden. Daar grijpt op eens een sterke stroom het vaartuig aan, drijft het terug en langs de rots henen, en werpt het op een' zandbank. Allen riepen: „Dat heeft God gedaan!” Masten, zeilen, ankers, alles was

verloren; maar de manschap leefde, met uitzondering van hen, die hun leven ten koste van allen hadden willen behouden, en er bij omkwamen. Bijna twee dagen lagen zij daar zonder eenige menschelijke hulp. Maar nu werd de wind stil en de lucht helder. Men zag het schip van de kust, en er kwam hulp. De geheele bemanning werd te *St. Malo* in *Frankrijk* behouden aan wal gebragt. Weinige dagen later waren zij in *Engeland*. Daar leefde nog de oude WILBERFORCE, de groote vriend der slaven. Hoe goede ontvangst zij bij dezen vonden, kunnen wij denken. Maar ook de hoogste staatsmannen grepen de aangeboden hand met opregte liefde aan. De Secretaris van staat voor de koloniën gaf hun een aanbevelend schrijven aan den Gouverneur van *Sierra Leone* mede. Er openbaarde zich geene bekrompenheid, geen staatkundig vooroordeel. De Engelsche Christenen verheugden zich, ofschoon deze Amerikanen digt bij hunne kolonie er eene stichten wilden. Dit is een sprekend getuigenis voor de Engelschen, dat zij in deze zaak niet het hunne zochten.

Op den 2 Febr. 1818 zeilden zij met het Engelsche schip *Marie* naar *Afrika* af. Ofschoon zij eerst met hevige stormen te worstelen hadden, kwamen zij behouden te *Sierra Leone* aan. Hartelijker kan men door broeders niet ontvangen worden dan zij door de Engelschen en de Negers aldaar. De vrome Gouverneur MACCARTHY

stond voor hen niet als Engelsman, maar als Christen. Hij gaf hun vrijheid om alles in de kolonie naauwkeurig op te nemen. Zij moesten zien, wat er onder eene liefderijke, Christelijke leiding van de *Negers* worden kon. Hij beloofde ook al zijn' invloed aan te wenden, opdat hun plan mogt gelukken. Onder de zwarten vonden zij nog de vrucht van PAUL COEFFI's arbeid. Een genootschap, dat hij, tijdens zijn verblijf in de kolonie, had opgericht, was in frissche werkzaamheid tot beschaving der *Negers*. JOHN KISSEL, een zwarte, was er President van. Diepe droefheid vervulde al de *Negers*, toen MILLS hun den dood van hun' vriend mededeelde. Hoe moet zulk een in de slavernij vertrapt volk zich niet verheugen, wanneer God eenen uit hen verheft, en niet alleen verheft tot rijkdom en eere, maar ook tot Christelijke liefde, die groote offers voor de broeders brengen kan. En nu was een dier weinigen hun ontnomen. Met des te meer liefde hingen zij nu aan zijn' vriend MILLS. JOHN KISSEL, die vele gronden had aangekocht, en bij de naburige koningen veel aanzien had, bood MILLS en BURGESS aan, dat hij hen wilde vergezellen, en goed land voor hen uitzoeken, en dan bij den koning, wien het behoorde, een verkoop op gunstige voorwaarde wilde bewerken. Zoo oefende de liefde, aan den zaligen COEFFI door MILLS bewezen, tot in *Afrika* ook haren invloed. Hoe lang is toch de arm der

liefde! Zeker nergens zoo lang als daar, waar zij van den hemel tot op de aarde heeft gereikt, en den eeniggeboren Zoon voor ons heeft neêrgelegd op het altaar des kruises. KISSEL trok dan mede. De reis ging zuidwaarts op. Digt onder *Siërra Leone* ligt het *Scherbro*-land. Hoe was het daar gesteld? Van de afgoderij spreken wij niet eens; die was er even als elders met al hare ellende. Maar overal vond MILLS bijna niet dan kinderen en oude menschen. Allen van den daar tusschen liggenden leeftijd hadden de slavenhandelaars weggesleept. De koningen waren door die slavenhandelaars allerdiepst bedorven. Geen *palaver*, d. i. geene raadsvergadering wilden zij houden, als hun niet vooraf geschenken gegeven werden. Gedurig vroegen zij met grooten aandrang om rum. Daar zij door zedelooze naamchristenen ontelbare malen bedrogen waren, vermoedden zij nu bij iederen voorslag, dien men hun deed, bedrog en leugen. Ook beefden zij voor de terugkomst van menigen zwarten, dien zij zelf tot slaaf verkocht hadden en wiens wraak zij vreesden, terwijl zij goed inzagen, dat zulk eene volkplanting hun' handel in slaven niet weinig belemmeren zou. Één' jongeling ontmoetten zij, dien wij met hen liefkrijgen. Hij was de zoon van den koning over het *Scherbro*-land, en werd koning KUBER genoemd. Hij durfde nog op eene belofte, die men deed, vertrouwen. Vurig verlangde

hij, dat er *Negers* uit *Amerika* komen mogten, en blanke leeraars met hen. Vroeger had hij zich reeds als slaaf willen laten verkoopen, om maar in *Amerika* iets te leeren. In de raadsvergaderingen sprak hij met vuur ten gunste van het plan van MILLS. Eindelijk had men al de beraadslagingen en bedenkingen doorgeworstd, en de beloften der inlandsche vorsten verkregen, dat zij het begeerde land zouden afstaan, wanneer de kolonisten kwamen. Dat was het doel der reis geweest, en nu lieten dus MILLS en BURGESS het anker ligten, om naar *Sierra Leone* terug te keeren. Toen zij aan boord gingen, kwam KUBER nog eens tot hen, bragt hun eenige matten ten geschenke voor de „vaders” in *Amerika*, gaf hun de hand, en zeide: „God zegene u, en geve u eene gelukkige reis naar huis!” Daarop zette hij zich treurig en nadenkend onder een’ boom bij het strand neder, tot het schip uit zijne oogen was verdwenen. Behalve hem waren er ook eenige grijsaards, die smeekten, dat er toch spoedig zendelingen komen zouden. Een oude *Neger* met grijze haren had gehoord, dat men voor kinderen en volwassenen scholen wilde oprigten. Nu bad hij, dat het toch terstond geschieden mogt. Zoo iets had men in zijn land vóór alles noodig, en hij zou zoo gaarne nog iets hooren uit het boek van God, eer hij stierf.

Zoo was het MILLS dan ook hier gelukt voor

anderen den weg te bereiden. Hij had nu zijn vaderland en de heidenwereld gediend, en tusschen inwendige en uitwendige zending zijn leven verdeeld. Het trof zijn vriend BURGESS, dat hij na het volbrengen van dit werk zoo opgeruimd was, zoo verblijd in den Heer. Den 22sten Mei 1818 zeilden zij weêr af naar *Londen*. Maar hij zag *Engeland* en *Amerika* niet weder. Hij vatte koude op de reis, en eene hevige koorts greep hem aan. Met groote kalmte bragt hij in meer redelijke tusschenpoozen zijne papieren en dagboeken in orde. En nu kwam op den 24sten Junij zijne laatste ure. De dood had voor hem geen verschrikking meer; niet omdat hij zoo veel gedaan had voor den Heer, maar omdat zijn Heer alles gedaan had voor hem, en hij zich Zijn eigendom gevoelde. Biddende met gevouwen handen, oog en hart op zijn' Heer gerigt, ontsliep hij. Zijn graf is in de Atlantische zee. Had men er een' gedenksteen kunnen plaatsen, zoo stond er op de eene zijde: *Amerikaansch Zendelinggenootschap*, op de andere: *Zendingskweekschool*, op de derde: *Bijbelgenootschap*, en op de vierde: *Kolonie Liberia*. Wat zal er eens op uw en mijn grafsteen kunnen staan? God geve ons, dat het een *waar* en een *goed* opschrift zij!